NĂM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 2005 — MỖI SỐ 0$03 — NGÀY THỨ BẢY 24 NOVEMBRE 1923

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE AU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE N°1701

HANOI

	Hors la banlieue postale de Hanoi	Province, Cochinchine, Cambodge, Laos	Chine, Siam, Philippines	Autres pays de l'Union Postale	Hors l'Union Postale	Numéro spécial
Un an	6$00	6$90	6$30	6$30	6$60	12$00
Six mois	»	3.50	3.20	3.20	3.30	6.00
Trois mois	»	1.75	1.60	1.60	1.65	3.00
Un mois	»	0.60	0.55	0.55	0.60	1.00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61 65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

ANNONCES
Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
4e page
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cái gương nghĩa-khí

Gần đây trong báo Tây thuật chuyện một người lính già nhất ở nước Pháp năm nay đã 78 tuổi ; cuộc Phổ-Pháp chiến-tranh năm 1870, ông cũng đã đầu mộ tòng chinh ; đến cuộc đại chiến lần này, ông đã 70 tuổi, đầu râu tóc bạc, mà lòng ái quốc vẫn không suy, lại tình nguyện ra tòng quân một lần nữa ; mười bốn tháng trời ở chốn rừng gươm mưa đạn, ông vẫn kích ngang khẳng-khái, không hề biết mỏi mệt sợ chút nào ; đã đến tuổi già yếu, mà lòng vẫn không già, sức vẫn không yếu ; khiến những người trong hàng ngũ ai trông thấy cũng khen : « Quắc-thước tai thị ông ! » Cuộc đại chiến thành công, ông cũng có dự được một phần danh giá. Đến khi giới yên sóng lặng, ông lại được về vui thú điền-viên ; ông đã nhờ cái chiến công, mà được đóng lon đội, và trước ngực lại có lấp lóe ánh sáng hai cái huy-chương rất là quí ; một cái chiến-thư bội-tinh, một cái quân-công bội-tinh.

Vẻ-vang thay và quí-báu thay một hạng người như thế, thật là nhân-thụy trong một nước, thật là vận-sự trong một đời, khỏi lòng kính-dạn của người đời quốc, mà treo gương ái quốc cho bọn thiếu-niên ; trong nước có được nhiều người như thế, thì tuy có gặp vận lí cơn nguy, mà sau vẫn chiếm được phần ưu thắng. Cuộc đại-chiến Âu-châu mới rồi, tuy nước Pháp vì dựng lên bình vực nhân-quyền, phù-trì công-lý, các cường-quốc vui lòng tán trợ mà được cái danh-dự chiến-thắng ấy, nhưng cũng cốt nhờ vì tướng sĩ dụng mệnh, thượng hạ nhất tâm, ai cũng có chí đồng trạch đồng bào, ai cũng có khí công-cứu công-phẫn, xem như việc người lính già ấy thì đủ biết cái nhiệt thành của người Pháp đối với quốc-gia.

Người lính ấy bây giờ lại được gặp buổi thăng-bình, mất không thấy bụi bay gió cuốn, tai không nghe súng nổ quân reo, trong lòng chỉ hớn-hở vui mừng về cái vinh-quang của tổ-quốc, cái danh-dự của đồng bào, cái phong-cảnh rực-rỡ hiện ra ở nước Pháp sau khi hòa-nghị cáo thành này, hình như một cái cảnh dưỡng nhàn, một cái thang ích thọ của cái mình già vậy.

Nước Pháp mới rồi chuyện nguy làm an, thu được cái cuộc toàn thắng vẻ vang như thế, thật ví có nhiều anh-hùng hào-kiệt, mãnh-tướng mưu-thần, cùng lòng hết sức, mạo hiểm làm nguy, người lính già ấy chẳng qua là một người ở trong hàng ngũ, công trạng cũng không lấy gì làm to lắm, danh tiếng cũng không lấy gì làm trọng lắm, nhưng mà cái tấm lòng trung-thành của người ấy đối với tổ-quốc đương cơn nguy biến, đầu đã bạc mà lòng son vẫn thắm, cái gương sáng ấy không những là treo cho bọn thiếu niên ở trong hàng ngũ soi, mà phàm người có một phần trách nhiệm đối với nước nhà đều nên soi chung để phấn-khởi tấm lòng ái quốc.

Nước Nam ta trong khoảng năm mươi năm nay, trải bao nhiêu dưỡng họa-hoạn, gặp bao nhiêu bước gian-truân, cũng may mà được đặt vào trong tay một nước rất háo-hiệp rất rộng rãi ở Âu-tây, đó là một dịp may cho nước ta được nương tựa vào chính-phủ Bảo hộ để mưu dưỡng tiến-hóa, Chánh-phủ muốn thực hành cái chánh-sách mở mang, hết lòng dìu dắt ta, nào là kiến thiết học-đường, nào là chấn hưng thực nghiệp, đó lại là một cái cơ hội rất may cho nước ta, để mưu kế sinh tồn, mở đường tiến-bộ. Nhưng một dân-tộc mạnh hay yếu, một quốc-gia thịnh hay suy, cốt nhờ về trình-độ nhiệt thành của người trong nước. Nước ta bây giờ đương lúc sóng yên bể lặng không có gian-nan nguy-hiểm gì, cái nghĩa-vụ người mình đối với nước bây giờ không đến nỗi phải lo hi sinh tính mệnh thân-gia như người lính già nước Pháp ấy ; nếu quốc-dân ta ai cũng có nhiệt thành với nước, ai cũng hiểu nghĩa-vụ của mình, mà muốn đóng góp một vài phần vào đường tiến hóa chung, thì ai làm việc gì, cứ lo cho hết bản-phận mình, người đi học thì chăm dưỡng học-vấn để mở mang trí não, người đi buôn thì tính đường buôn bán để thu thập lợi quyền, người làm quan thì bỏ thói tham-ô để lo đường hưng lợi trừ hại, người làm thợ thì bỏ thói trá ngụy để chế ra kiểu khéo đồ hay, suy ra trăm nghề nghiệp nghiệp, đều là nơi chiến-trường ở buổi thực-nghiệp cạnh-tranh kịch-liệt này, ai có nhiệt-thành vị nước thì không cứ làm nghề gì, miễn là lo hết bổn-phận mà giữ được công tâm, thì trong nước cũng có phần ích-lợi, tuy không sung vào hàng ngũ, ra chốn chiến-trường, mà cũng gọi là trọn được cái nghĩa-vụ đối với nước nhà vậy.

Ta đọc truyện người lính già ấy, đã tỏ lòng yêu mến, mừng cho người ấy gặp dịp may để hết cái nghĩa-vụ đối với quốc gia buổi bình-hòa gồm ghê, ta lại nên nói cái gương ấy để hết bổn-phận mình đối với tổ-quốc lúc hòa bình tiến-bộ, thì cái hành trạng của người lính ấy, tưởng cũng đáng làm cái gương nghĩa-khí cho người ta theo.

H.T.B.

LỆ MUA BÁO
Xin nhắc lại để các ngài được biết rằng : tiền mua báo thì phải trả trước. Về các tiệt gửi ống nào mua thì gửi tiền cho hết không có tiền gửi theo giấy mua thì bản quán không trả lời. Mua báo thì tính-kỳ tính hoặc mỗi tháng tây trả đi cho gọn.

Âu-châu điện-tín

HAVAS

Paris, ngày 22 Novembre 1923

Thuế gạo xuất cảng

Chánh-phủ đệ trình nghị-viện bản dự án về sự thay đổi thuế gạo xuất-cảng Đông pháp.

Paris, ngày 23 Novembre 1923

Tại nghị-viện nước Đức

M. Stresemann có tuyên cáo tại nghị viện rằng cái nội tình nước Đức rất là nguy-ngập. Ông lại nói ông không có phà hoại tờ hòa-nghị, nhưng hiện nay không sao nộp được bồi-khoản cho nước Pháp.

Đảng Xã-hội và đảng Quốc-dân quyết-định phản đối việc tổ tình tìa cây tòa nội-các.

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux, ngày 22 Novembre 1923

Tại Hội-đồng các quan đại sứ

Hội-đồng các quan đại-sứ quyết-nghị lập tức đặt lại việc kiểm-duyệt về đường binh-vụ. Hội-đồng đã ha mệnh-lệnh cho đại-tướng Nollet về việc ấy. Nếu nước Đức có làm điều gì ngăn-trở thì Đồng-minh sẽ ấn-định các phương-sách để thi-hành tờ hòa-nghị.

Hội-đồng các quan đại sứ bắt nước Đức phải chịu trách-nhiệm về các việc sẽ xảy ra sau này, bởi sự cự-đoàn-cang-trở-nước Đức Hội-đồng có cho nước Đức biết trước những khi thế nào thì Đồng-minh phải thi-hành các phương-sách phòng-bị

Việc nước Đức

Tại nghị-viện nước Đức, quan thượng-thư Luther có bàn nên chiếu đồn lại cái chính-trị tài-chính và đặt ra các khoản thuế mới.

Đảng Binh-dân thì biểu-đồng-tình với quan thủ-tướng Stresemann. Đảng ấy không ưng việc đánh đổ tòa nội-các. Các ông thủ-tướng các hầu-quốc Thuringe và Saxe chỉ nghị cái thái-độ của nghị-viện nước Đức.

Đảng Xã-hội đương bàn xem nên xử-trí thế nào. Đảng Quốc-dân có đệ trình nghị-viện một khoản tỏ tình không tín cậy chánh-phủ.

M. Muller có hội-nghị với quan thủ tướng Stresemann về cái hiện-tình của nghị-viện.

M. Hoesch có đưa cho nước Pháp một bức thư phản-đối về việc nước Đức bịa đặt ra rằng nước Pháp trợ lực cho đảng biệt-lập ở hạt Palatinat.

Việc trong hạt trú binh

Tin Lusseldorf. — Linh cảnh-sát và đảng biệt-lập xung đột với nhau, nhiều người bị thương.

Tại ba cái mỏ than, thợ thuyền lại làm việc.

Có tin rằng mỏ Erin của các quan trú binh tịch-biên mới đây, trong ngày 20 Novembre lấy được 600 tấn than.

Nhà máy *Amériche* thuộc về hội Krupp thôi không đuổi thợ thuyền nữa.

Nhiều nhà kỹ-nghệ ở các hạt trước kia có quân Đồng-minh đóng, có đến xin với các quan trú binh giúp đỡ cho để lại cho máy chạy như trước.

Hiện các quan trú binh đã kỳ giao ước với các xưởng chế phẩm nhuộm, đóng tới 50.00 người thợ. Các xưởng ấy xin nộp thuốc nhuộm để tính vào số bồi khoản, mà các quan thì trung bạ giá thuế xuất cảng cho các xưởng ấy. Các quan trú binh lại cũng đã kỳ giao-ước như thế với các xưởng đóng giầy dép.

Nước Bỉ với nước Đức

M. Garlon de Wiart có nói tại nghị-viện nước Bỉ rằng vì nước Đức giả đối nên Âu-châu mới có những cái ách-nạn ngày nay.

Nước Bỉ sẽ xin với hội-đồng các quan đại-sứ ấn-định việc trừng-trị nước Đức về việc bất mục quan võ nước Bỉ mới rồi.

Các nước tiểu Đồng-minh với nước Pháp

Ở Prague có tin đến nói rằng : M. Benès có nói tại hội-đồng ngoại-giao rằng về việc cựu đồng-cung trở về nước Đức, nước Tchécoslovaquie biểu-đồng-tình với nước Pháp

Các báo có nói rằng : về việc cựu đồng-cung trở về nước Đức, và việc đặt lại sự kiểm duyệt về đường binh vụ, thì nước Yougoslavie biểu-đồng-tình với cái lý-thuyết của nước Pháp tại hội-đồng các quan đại-sứ.

Tại nghị-viện nước Pháp

Các ông lĩnh-tụ các chánh-đảng và các ông trưởng-ban các hội-đồng hội-nghị với nhau có định quyết xin thứ-dân nghị-viện họp một kỳ buổi sáng để bàn các vấn-đề tài-chính trước khi nghị-viện giải tán.

Nghị-viện bắt đầu bàn về việc cải-lương thể lệ bảo cử.

Nước Anh đối với các thuộc quốc

Báo *Temps* có nói : Nước Anh có ý lo sợ về việc tại cuộc Đế-quốc hội nghị mới rồi, nước Anh đã cho các thuộc-quốc cái quyền kỳ một vài thứ giao-ước với ngoại-quốc. Hai ông nguyên thủ-tướng các thuộc-quốc Australie và Canada là MM. Hughes, và Meiphen có nói đáng lẽ các giao-ước của các thuộc-quốc phải có quan đại sứ nước Anh kỳ mới phải.

DÂN SỐ THÀNH PARIS VÀO BẬC THỨ BA TRÊN HOÀN-CẦU

Cứ như cuộc điều-tra dân số mới đây, thì Paris là thành dân-số nhiều vào bậc thứ ba trong thế-giới. Dân số thành New-York đông nhất, cộng được 5.620.000. Thứ nhì đến thành Londres, dân số được 4.485.000.

Dân số thành Paris hiện nay là 2.906.000, so với hồi thống kê năm 1910, có tăng hơn ít nhiều, vì năm ấy, dân số chỉ có 2 888 000 mà thôi. Dân số thành New-York bây giờ so với năm 1910, thì cũng tăng hơn, vì năm ấy chỉ có 4.767.000 mà thôi. Cũng từ năm ấy đến nay, dân số thành Londres có phần giảm đi, vì năm 1910, dân số thành ấy đã tới 4.523 000. Kế sau ba thành ấy dân số các thành khác như sau này : Thành Chicago 2.701.000 ; thành Tokio 2 173.000 ; thành Berlin 1.903.000 ; thành Vienne 1.841.000 ; thành Philadelphie 1. 826.000 ; thành Hangkéou 1.320.000 ; thành Bombay 1.176.000 ; thành Rio de Janeiro 1.158.000 ; thành Glasgow 1.034.000 ; thành Moscou 1.028. 00 ; thành Changhai 1.000.000. Còn những thành khác dân số không đầy một triệu.

MỘT NHÀ BUÔN KHÉO LỰA CÁI TÂM-LÝ NGƯỜI ĐỜI

Vốn xưa nay ở Monte-Carlo có chỗ vũng bể, người trong xứ đó, thường quen gọi là « *Vũng tự-tận* » (Baie des Suicides) cảnh-trí tiêu-sơ, bốn bề sầm-uất, trên bờ bể chỉ trọi có một cái lầu cờn con của bác ngự-nhân, dựng lên ở đó, để tiện khi đi về chài lưới.

Ngày qua tháng lại, bác ngư-nhân ta thấy khách du-lịch, thiên-hạ kéo đến mỗi ngày mỗi đông, những nhà hiếu-kỳ xem ý chỉ mê về cái tiếng tự-tận mà mình nhờ đến ; thấy vậy bác ngư-nhân ta bèn nảy ra một cái ý rất khôn :

Đến chợ hàng sắt, mua một mớ sắng lục cũ rỉ bẻ gì bẻ, đem về treo la lượt cả ở trong lầu ; mỗi cái sắng lại giăn một mảnh giấy con con, để mấy chữ : « Năm ấy, tháng ấy, ngày ấy chủ-nhân khẩu súng này đã dùng nó mà quyên-sinh ».

Mỗi cái niên-canh một khác, nhưng đại khái cái nào cũng vào ba, bốn mươi năm trở lại cả.

Được ít lâu thì xem chừng bác ngư-nhân ta buôn may bán đắt, nhất bản vạn lợi, phát tài một cách dễ quá.

Tin Trung-hoa

Ngày 14 Novembre 1923

Ở Thạch-long đánh nhau to

Trần-quỳnh-Minh đánh Thạch-long dữ lắm, nhưng hơn thua cũng chưa định,

Tin Đông-giang

Có tin đồn rằng Hồng-triện-Lân đã tử trận, Dương-khôn-Nhu trốn đi và mất hơn 1000 khẩu súng.

Các chánh-đoàn đối với Ngô-cảnh-Liêm

Các chánh-đoàn tập hội ở Giang-tây hội-quán, bàn việc khuynh đảo Ngô-cảnh-Liêm.

Việc tổ chức Nội-các

Tế-nhiếp-Nguyên và Ngô-bội-Phu hết sức giúp Tôn-bảo-Kỳ tổ-chức nội-các.

Bồ-đào-Nha đối với việc bảo-hộ thiết-lộ

Ngô-dục-Lân thương-thuyết với Công-sứ Bồ-đào-Nha, xin phái binh tuần-phòng thiết-lộ ; Công-sứ Bồ không chịu can thiệp, chỉ xin chính-phủ Trung-hoa phải đơn dũng một người Bồ để coi việc ấy.

Tào-Côn đối với Đoàn-kỳ-Thụy

Tào-Côn sai Trương-hoài-Chi ra Thiên-tân tỏ bày ý muốn tôn trọng với Đoàn-kỳ-Thụy, nhưng lời lẽ cũng lãnh đạm.

Ngô-bội-Phu sai quân đội đến Ngạc-châu

Ngô-bội-Phu sai Ngân-văn-Ngạc đem quân đội sang Ngạc-châu. Nghị-viên Ngạc-châu nghe tin ấy đã họp-nghị cách ngăn-trở không cho quân-đội Ngân vào địa hạt mình.

Triệu-hằng-Dịch lại đến Tương-đàm

Triệu hằng Dịch được Bắc-quân giúp sức, lại sang Tương-đàm để mưu việc chiến-tranh.

Phùng-ngọc-Tường lại xin lương

Phùng-ngọc-Tường đánh luôn mấy cái giấy thép xin lương và có nói nếu không được lương thì mình phải đến ngân hàng vay tiền để tiêu dùng.

Tin Tào-Côn

Có người mạc-liêu của Tào-Côn nói tiết lộ rằng mấy ngày nay Tào đau nặng, mà dấu cả người đương cục không ai biết.

Liên-quân thắng trận

Liên-quân (quân đội về phái Tôn-Văn) thắng trận ở Chương-mộc-đầu, lấy được non 1000 khẩu súng, địch quân ở Bình-hồ đã tan nát gần hết.

Ở Lão-long sắp có cuộc chiến-tranh to

Liên-quân lấy được Hà-nguyên rồi, lại kéo quân đóng đồn cách Hà-nguyên 60 dặm : ở Lão-long nghe đã có địch quân lục tục kéo đến, chắc ở đó có cuộc chiến-tranh to.

Các bộ-trưởng góp tiền giúp quân-phí

Tôn-Văn khai trọng yến hội nghị để trù quân-phí, các bộ trưởng đều tình nguyện xuất tiền giúp ; ngoại-giao bộ góp 50.00 đồng là nhiều nhất, tài chánh bộ góp 20.00 đồng là ít nhất ; cộng cả các bộ được 480.00 đồng.

MỘT NHÀ MƯỜI TẤM ĐỨA CON

Quan thủ-tướng Poincaré cùng phu-nhân đã nhận làm cha mẹ đỡ đầu cho một đứa bé mới đẻ ở thành Luneville. Đứa bé ấy tức là đứa con thứ mười tám của M. Michel, hội-trưởng hội ái-hữu các gia-quyến đông con ở thành ấy. Một nhà mười tám con, ông Michel thực xứng-đáng với cái chức hội-trưởng của ông.

ĐẤT PHI-LUẬT TÂN XƯA KIA ĐÃ CÓ NGƯỜI TRUNG-HOA Ở

Phái-bộ khảo-cổ-học ở Phi-luật-tân do bác-sĩ Guthe chủ-trương mới tìm được nhiều di-tích rất quan-trọng về thời-kỳ khuyết-sử. Bác-sĩ nói rằng xưa kia người Trung hoa đã có ở đất Phi-luật-tân. Cứ như những di-tích đào thấy mới đây, thì cái lý-thuyết ấy lại càng đúng lắm. Thực thế, trong các di-tích đào được, có hàng mấy trăm cái đồ sứ về đời Đường, đời Tống v. v. Người ta lại còn đào thấy hài-cốt, khí-giới, những rằng cầu vàng các đồ dùng bằng đá, bằng đồng v. v. Nhiều cái đồ của bác-sĩ tìm thấy, đáng giá tới mấy nghìn đồng một cái. Đó là không kể cái giá-trị của các vật ấy về đường khảo-cổ học quý không biết thế nào mà tính được. Các vật ấy sẽ để tại viện bảo-tàng của đại học-đường Michigan.

HÀI ĐÀM

Một câu trong Luận-ngữ

Mấy ông hội-đồng trong làng kia đến phàng nhà dám, cứ hạch-sách com rượu mãi. Có một ông sẽ bảo : « *Tử thực ư tang-giả chi trác, vị-thường bão đã* » Nghĩa là đức Thánh Khổng ngồi ăn ở làng-điếng nhà có tang, không được no bao giờ. Sao các ông đến phàng nhà dám, lại [illegible]

Mấy ông đã ngã say, lại gân cổ cãi : ăn ở làng-điếng nhà có tang không được no, chứ ăn ở tại nhà có tang thì tất phải no mới được. Chẳng mấy khi hội-đồng tới nhà, ông nên bảo chủ-nhân biện mấy đồng a-phiến.

Cải-lương.

Cuộc điều-tra về việc làm tự-điển Việt-Nam

Bàn góp về tiếng Huế với tiếng Bắc-kỳ khác nhau

(Tiếp theo số báo 1981, ngày 25 Octobre 1923)

1) « Cây cận » với « cây dâm-bụt » khác nhau xa lắm : « Cần » nguyên bởi chữ nho « Một cần » mà ra. Cây hình thẳng, lá có chia ; hoa sắc trắng và sắc tím, cành đơn và cành kép, người ta hay trồng làm hàng rào.

« Cây dâm bụt » nguyên bởi chữ nho « Phật-tang » mà ra. Cây hình hoằn-oại, sum-sê, lá có chia ; hoa có nhiều sắc : đỏ thắm, hồng đào, hòa-hoàng, trắng và điều ngột, cành đơn và kép ; tục gọi « cây bông bụt » hay là « cây ông bụt » vì giống cái bông có cỏi, hình giống như ông bụt vậy. Cây ấy cũng hay trồng làm hàng rào.

Hai tên « cần » và « bụt » mà người ta thường hay lẫn lộn, là chỉ mới có mấy năm nay, vì bây giờ có nhiều giống cây lẫn lộn lắm, cho nên hay lẫm.

2) « Kim châm » là cái bông cây rau « Huyền » mà tục thường gọi là « Hoa hiên » vậy. Cái bông rau hoa Huyền, nguyên chữ nho gọi là « Kim châm » vì khi còn đương búp, nó giống như cái kim bằng vàng. Ở Huế gọi cái bông búp phơi khô của người Tàu đem sang bán đó, là « Kim châm » rất là đúng nghĩa. Còn cây rau Huyền thì người ta cũng gọi là « Hoa-hiên ».

(Tiếp theo số báo 1982, ngày 26 Octobre 1923)

1) « Lập tức » không thể so sánh với « lật đật » cùng « vội-vàng » ; vì « lập tức » thuộc về thời khắc, mà « lật-đật » cùng « vội vàng » thì lại là thuộc về tiếng tùy-tùng của thời-khắc. Thí dụ như : « Quan đại tướng A tiếp được lệnh truyền đem quân ra trấn

thủ xứ B lập tức, cho nên phải lật-đật khởi hành ngay, trong lúc vội vàng không kịp về thăm nhà cửa.» Như thế, là bởi tại «lập tức» cho nên mới phải «lật-đật» «vội-vàng.»

2) «Khuyên lơn» và «khuyên dỗ» đại ý cũng đều là nghĩa khuyên giải, ngăn ngừa; còn như «dỗ dành» thì lại có ý dỗ mà phỉnh lừa người ta.

3) «Xài-phí» cũng «tiêu-xài» đều có ý nói về xa-sỉ; còn như «chi-phí» thì là chỉ có nghĩ trả tiền tiêu dụng mà thôi.

4) «Khoan đã» là một tiếng nói biểu phải «thủng-thẳng», phải «thong-thả»; đại ý nó cũng như «lập-tức» là biểu phải «lật-đật» «vội-vàng.»

Tưởng mấy tiếng đã kể trong số 1, 2 và 4 thì xứ nào cũng có nói, mà đều có nghĩa phận mình cả, không thể đem so sánh xứ nọ với xứ kia.

Phụng-Đình Tourane

HẠN ĐỊNH CÁI TỐC-ĐỘ CỦA NHỮNG XE TRỌNG-TẢI

Vì cái nạn xe cộ xảy ra hằng ngày, nên mới đây một ông hội-viên thành phố Paris, là M. Joseph Denais, có đệ một lá đơn lên quan Cảnh-sát-trưởng. Trong lá đơn ông hội có thỉnh-cầu với quan trên hai khoản sau này:

1° Từ nay mỗi cái xe trọng-tải phải có một cái máy kỹ-lục tốc-độ. (Enregisteur automatique de vitesse).

2° Trước khi đem xe chở chác, phải có một viên đại-biểu của chánh-phủ cử ra, khám nghiệm xem những cái máy hãm (freins) của xe ấy có tốt không, có đủ sức để hãm xe trong những khi cần kíp không?

Cuộc thi thơ

Của Nob-rai-Quán nê-sĩ

Thơ

MCCVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-miếu xây từ Lý Thánh-tông.
Cơ-chỉ La-thành bao nếp cũ,
Đường đàn Đỉnh-tế nén nhang chung
Di-luân cột vững kim rồi cổ,
Kỷ-niệm đài ghi Nhị với Nùng.
Giáo-dục mấy nhà qua lợi đó,
Bảng vàng bia đá bốn tường trông.

Đặng-văn-Dậu
Làng Hành-thiện, Nam-định

MCCIX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Không-thánh cung tường miếu mạo
Thành Lý Trần Lê xây nếp cũ, sùng.
Đàn Nhan Tăng Mạnh hợp thờ chung,
Thư-hương nối dẫn dòng Trâu-Lỗ,
Kết quả rày xem cõi Á-đông.
Mưa gió mấy phen bia đá vững.
Một nền tử hiếu với thân trung.

Đặng-hồng-Hưu
Làng Hành-thiện, Nam-định

MCCX

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn-miếu ghi truyền cõi Á-đông.
Nhật-nguyệt gương in nơi điện các.
Nhị Nùng vẻ rạng cảnh non sông.
Phong-trào đủ hội năm châu mới,
Đào mạch còn lưu bốn bể thông.
Bởi đó gây nên nền quốc-túy,
Bốn mùa hương khói Bắc, Nam, Trung

MCCXI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Miếu cổ thành xưa ngất một vùng.
Vua Lý mở mang nền hán-học.
Thần kinh rực rỡ vẻ nho-phong.
Mảnh gương nhật-nguyệt soi Hồng Lạc
Ngọn bút xuân-thu điểm Nhị Nùng.
Mưa gió trải bao Âu với Á,
Gấm thêu non nước giống tiên rồng.

Ng-văn-Bình, Kiến-thụy

MCCXII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Văn miếu còn ghi với Nhị Nùng.
Xây đắp cung tường trong đất nước,
Mở mang con cháu rõi tiên rồng.
Rừng nho nay được còn ấm quả,
Cây lý xưa kia phải nhớ công.
Văn-vật ở trong văn-vật đấy,
Kìa xem bia đá có mòn không.

MCCXIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long.
Từ Lý gây nên cảnh lạ lùng.
Thành miếu xây nên trong đất Bắc,
Thần kinh nức tiếng ngoại trời Đông
Xa khơi mạch đạo dân sông Nhị,
Cao dựng cờ nho ngất núi Nùng.
Mấy độ gió mưa nền vẫn vững.
Cương thường cột đồng oánh mà trông

Nguyễn-hoàng-Thanh, Kiến-thụy

MCCXIV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Gìn để trọi Nam dấu Tổ-tông.
Phù mỹ tường sâu dòng nước Nhị,
Cương thường cột ngất đỉnh non [Nùng.

Uy-nghi tưởng vọng miền Trâu-Lỗ.
Miếu mạo tôn thờ cõi Á-đông.
Dàu bể trải bao lần biến cải,
Vẫn còn hương lửa với non sông.

Lê-đình-Trac
Làng Xa-cầu, Hà-đông

MCCXV

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Đệ nhất danh-đô cõi Á-đông.
Bia đá nét vàng màu chửa nhạt,
Cung tường dấu cũ vẻ thêm hồng.
Cương-thường dựng mối chung Nam Lễ-giáo in sâu giải Nhị Nùng. [Bắc.
Gió Mỹ mưa Âu dù biến đổi,
Miền còn đứng vững với non sông.

Bùi-đình-Bản
171, Phố Đông-kiều, Hải-dương

MCCXVI

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Theo tỉ Hùng-vương học cổ-phong.
Mở hội khoa-danh nguyên nước Nhị
Nối đời chung đỉnh vốn non Nùng.
Miếu đường ghi tạc từ vua Lý,
Tế tự ngưỡ nga nhất cõi Đông.
Thắng tích xưa nay còn mãi mãi,
Văn-chương lễ-nhạc vẫn tôn-sùng.

MCCXVII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Vua Lý ngày xưa lập miếu công.
Trở đậu lễ bày thờ Khổng-thánh.
Giáp khoa bia dựng nhức nho-phong
Văn-nhân tài-tử lừng Âu Á,
Thắng tích danh lam nhất Nhị Nùng.
Tự trước Đinh, Lê, Trần, Lý nối,
Đến nay quốc-tế vẫn tôn sùng.

Vũ-văn-Vinh
80, Rue des Changeurs, Hanoi

MCCXVIII

Nghìn năm văn-vật đất Thăng-long,
Dựng miếu từ vua Lý Thánh-tông.
Một cửa phụng thờ nền Khổng Mạnh
Trăm bia khoa-giáp nhức văn-phong.
Muôn thu thắng-tích dòng sông Nhị,
Nổi tiếng danh lam chốn núi Nùng.
Tự trước Hồng-bàng nay nối thịnh
Đời đời quốc-tế vẫn tôn sùng.

Nguyễn-mạnh-Phái
80, Rue des Changeurs, Hano

Tin sau cùng

Quan Poincaré tại nghị-viện

Tuần-dân nghị-viện đã bỏ phiếu ưng chuẩn lời tuyên-bố của quan Poincaré và tỏ tình tin-cậy chánh-phủ. Số phiếu ưng chuẩn là 500. Chỉ có 7 phiếu là phản đối mà thôi.

Một chiếc tàu bể bị nạn

Tại Marseille, một chiếc tàu bể nước Anh bị nổ máy. Năm người chết.

Việc trong hạt trú binh

Thợ thuyền trong hạt sông Rhur rất hoan-nghênh bản nghị-định của đại-tướng Dégoutte cấm các xưởng không được đuổi nhiều thợ một lúc. Nghị định ấy cũng công hiệu lắm, đại khái như trong hai mỏ *Franziska* và *Zeumulhe* nay mai thợ thuyền sẽ làm việc.

Tại mỏ Krupp đã thôi không đuổi thợ nữa.

Các quan Đồng-minh và công-ty Micum cùng bọn M. Stinnes đã ký giao ước với nhau.

Các mỏ của M. Stinnes sẽ nộp 279 quan tiền thuế về thời-kỳ từ Janvier đến Novembre. Còn từ nay trở đi, mỗi lần than bán đi sẽ nộp 10 quan. Giấy phép cho xuất-cảng vẫn còn như cũ.

Xe đạp bay

Tin Bruxelles. — M. Simonet bay bằng một cái xe đạp bay được 11 phút. Xưa nay bay bằng thứ xe ấy được bấy nhiêu phút là lâu nhất.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ	22 độ
15 giờ	23 độ

Giá bạc. — Kể từ ngày 24 Novembre 1923, giá bạc ở kho Nhà-nước định là **9 f. 20.**

Thị giá quốc-trái. — *Ngày 24 Novembre 1923*: 3 ƒ/ 54,85. — 3%. Thứ hoãn vốn dần 65.90. — 4%. 1917 59, 3+ — 4%. 1918 58 80. — 5%. 1915-1916 71.10. — 5%. 1920 85.60. — 6%. 1920 86,9 .

Tin tàu. — Tàu *Affon* khởi-hành ở Marseille ngày 22 Novembre đi Hải-phòng.

Quan Thống-sứ đi kinh-lược. — Đáng lẽ đến thứ ba này quan Thống sứ mới lên Bắc-kạn, nhưng vì ngày 30 này có phiên Hội-đồng chính-phủ thường-trực nên ngài lại lên sớm trước mấy ngày. Ngài định lên đến Chợ-điền để xem cái nhà khách sạn mới dựng ở gần hồ Ba-bể.

Các quan Hội-đồng chính-phủ. — Quan Thống-đốc Nam-kỳ, ông hội-trưởng Hội-đồng Quản-hạt Nam-kỳ, quan Khâm-sứ Cao-mên cùng các quan chức có chân Hội-đồng chính-phủ ở hai xứ ấy, đến chiều 1er Décembre hoặc sáng mồng 2 sẽ xuống tàu *Paul Lecat* ra Bắc để dự Hội-đồng chính-phủ. Chừng mồng 4 hay mồng 5 thì đến Haiphong

Ban giảng thuyết tại trường Y-viện. — Chiều hôm qua, ông Aurousseau là hội-viên trường Bác-cổ viễn-đông đã diễn thuyết tại đại-giảng đài trường Y-viện về Nam-sử từ đời thái-cổ cho đến cuối thế kỷ mười tám. Người đến nghe đông lắm, ngồi chật cả từng dưới và trên gác. Nói đến địa-giới của nước ta ngày trước, thì ông có lấy địa đồ ra trỏ cho cử tọa xem và cứ như diễn giả thì lịch sử của ta từ thế-kỷ mười bốn trở về trước khó lòng mà tra cứu được vì là sách mất mát cả, phải kể cứu ở Bắc-sử mới biết được. Đến thứ sáu sau lại giảng tiếp theo

Cuộc bát giúp xã Hauviné Hanoi. — Buổi hát tối 21 vừa rồi lấy tiền giúp cho xã Hauviné là con nuôi của thành phố thu được 800 đồng, trừ các tiền phi-tổn đi còn lại 697 p.50.

Hội lô-chức ra cuộc hát ấy xin gửi lời cảm tạ tất cả mọi người đã giúp cho được bấy nhiêu tiền.

Đấu-xảo hội Khai-trí. — Cuộc đấu-xảo hội Khai-trí bắt đầu mở từ 3 giờ chiều ngày chủ-nhật 25 Novembre.

Ngày thường thì mở buổi sáng từ 8 giờ đến 11 giờ, buổi chiều từ 4 giờ đến 7 giờ.

Ngày chủ-nhật có bày trò trong vườn nhà Hội thì mở cả buổi tối cho đến 10 giờ.

Hội mở ra cuộc đấu-xảo và bày các trò cho thêm vui, chi-phí mất nhiều lắm, nên có đặt lệ người vào xem phải trả tiền, bắt cứ là hội-viên hay người ngoài. Ngày thường vào xem đấu-xảo chỉ mất mỗi người 0 p.20, ngày chủ-nhật có bày trò chơi thì mỗi người 0 p.50 (Vừa xem ban ngày, vừa xem buổi tối). Số tiền ấy không là bao, và cũng là cách giúp cho Hội trong sự khinh-phí về việc đấu-xảo, tưởng các ngài hội-viên cũng vui lòng giúp Hội mà đến xem cho đông, cho đỡ tổn đến công-quỹ hàng Hội.

Hội Khai-trí Tiến-đức lại cáo

Sâm, Quế, Thục, Cao

Bản tại hiệu QUẾ-LÂM

số nhà 20, phố Phúc kiến

Chủ nhân: DƯƠNG-BÁ TRẠC

Hàng thực tốt, giá thực rẻ

Quí khách dùng thử, sẽ biết thực hư.

2095

Tòa án Đại-hình. — Như lời bản-quán đã đăng ở số báo trước, sáng hôm nay hồi 8 giờ, tòa án Đại-hình về vụ cuối cùng năm 1923 đã họp để gắp thăm lấy bốn ông bồi thẩm, thì trúng tên những ông sau này:

Bồi-thẩm thực-thụ. — MM. Trịnh-v-Thung, chánh tổng Thượng-hiệp (Sơn-tây); Ng-trọng-Khải, chánh tổng Đa-già (Ninh-bình).

Bồi-thẩm dự-khuyết. MM. Phan-v-Đại, tri-phủ Vĩnh-tường (Vĩnh-yên); Phạm-v-Khôi, nguyên tri-huyện ở phố hàng Bông (Hanoi).

Tòa Thượng-thẩm. — Trong số báo ngày hôm qua, đăng việc lý-trưởng Ng-công-Đăng bị tòa án Hà-đông phạt 6 ngày tù về tội lậu đinh, bản báo có nói lầm rằng tòa Thượng-thẩm y án, nay cải chính là tòa y án, nhưng cho *huyền án*,

Cuộc đua xe đạp Hanoi chạy Nam-định vừa đi vừa về. — Bản-báo nhắc lại rằng sáng mai hồi 8 giờ sẽ có cuộc đua xe đạp chạy Nam-định vừa đi vừa về, và ước chừng 3 giờ sẽ về đến trường xe đạp Hanoi.

Thuyên-chuyển trong ngạch y-tế. — M. Trương-đình-Tri, thầy thuốc thi sai hạng nhì tại Bắc-giang nay đổi đi Hưng-yên thay M. Trần-v-Lai vẫn ở lại tòng sự tại tỉnh ấy.

M. Ng-bá-Tụng, thầy thuốc thi sai tập sự mới bổ nay đổi đi Phú-thọ.

M. Vũ-đình-Tuân, thầy thuốc thi sai tập sự mới bổ nay đổi đi Lao kay thay M. Ng-đình-Tuy.

M. Ng-đình-Tuy, thầy thuốc thi sai hạng tư tại Lao-kay nay đổi đi Hà-đông thay M. Ng-v-Du.

M. Hồ-cao-Khang, thầy thuốc tập sự mới bổ nay đổi đi Bắc-giang thay M. Đỗ-v-Duyên.

M. Đỗ-v-Duyên, thầy thuốc thi sai hạng năm tại Bắc-giang nay đổi đi nhà thương Bảo-hộ Hanoi.

Tòa Đốc-lý. — M. Phan-đình-Thiện thư ký hạng năm tại tòa Đốc-lý Hanoi nghỉ giả hạn xong, nay lại bổ về chức cũ

Tối hôm nay và ngày mai. — Xin kính-cáo để các nhà từ-thiện trong Hà-thành ta nhớ rằng, tối hôm nay tại nhà hát Tây, diễn kịch «Nỗi lòng ai tỏ» là bản kịch rất hay, để cứu giúp dân các miền bị lụt tại Bắc-kỳ.

Quan Toàn-quyền Merlin đã nhận lời đến chứng quả cho.

Có phường nhạc 1er Tonkinois và hội Nữ-hóa giúp việc âm-nhạc, thổi những bài kèn, gầy những khúc đàn rất hay. Trong khi thay cảnh, thì hội Nhã-hóa gầy đàn và có người ca hay lắm.

Ông bà nào có lòng giúp dân nước lụt, muốn đi xem diễn kịch, mà chưa kịp lấy vé thì xin đến lấy vé ngay trước cửa nhà hát Tây, từ 7 giờ tối.

Đến ngày mai diễn ban ngày, bắt đầu từ 3 giờ đến 6 giờ thì các hạng ghế đều giảm đi một nửa.

Bắc-kỳ Công-thương-đồng-nghiệp hội lai cảo

Rạp chớp bóng

CINÉMA - PATHÉ

HANOI

CHƯƠNG-TRÌNH TRONG TUẦN-LỄ

Từ ngày thứ sáu 23 đến ngày thứ năm 29 Novembre 1923

Các phim ảnh mỹ thuật của Pháp
Sở Agence Générale Cinématographique xin giới-thiệu chuyện

LE REFLET

của Claude Mercœur là một bản kịch có sáu phần

Đặt theo quyển tiểu thuyết của Frédéric Boutet

Do tay Julien Duvivier xếp cảnh

Do Mmes Violette và Mand Richard MM. Gaston Jacques, Camille Beuve và Jean Prévost diễn một cách rất khéo.

Phòng Thương-mại. — Chiều thứ năm Hội-đồng Thương-mại Hanoi đã họp, có M. M. Allemand là hội-trưởng chủ tọa.

M Allemand vẻ Pháp nghỉ, nay xin từ chức. M. Aviat là phó hội-trưởng có nói mấy câu tỏ lòng tiếc mến và chúc ông hội-trưởng vượt biển bình yên.

Hội-đồng định bàu lại tòa trị sự. M Aviat nói rằng chương-trình bầu hội-đồng ấy không có dự định việc bầu lại tòa trị sự thì nên để đến kỳ khác, nhưng hội-viên phần nhiều xin bầu ngay. M. Aviat thu xin từ cả chức phó hội-trưởng lẫn chức hội-viên.

Rồi bầu lại tòa trị-sự thì những ông này được bầu:

MM. Grawitz, hội-trưởng
Perroud, phó hội-trưởng
Demolle, thư ký
Larrivé, thủ-quĩ.

Hưu-trí. M. Ng quảng-Văn, thư ký thượng hạng nhất ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ được về hưu kể từ ngày 13 Janvier 1924 là ngày hết hạn nghỉ.

M. Mai-v-Ham, *surveillant* ngạch Thương-chính được về hưu kể từ ngày 1er Décembre 1923.

M. Lâm-văn-Ngọ, đội hạng nhất ngạch Thương-chính được về hưu kể từ ngày 4 Décembre 1923.

Tiền tuất quả. — Mme Nguyễn-văn-Tân tức Phan-thị-Dương là vợ góa một viên thư ký hạng nhất ngạch tòa Sứ Bắc-kỳ được lĩnh tiền tuất quả kể từ ngày 4 Août 1923 là hôm sau ngày chồng mất.

Việc tòa án binh. — Chiều hôm nay hồi 4 giờ, tòa Thượng-thẩm binh đã họp để xét lại mấy cái án này xin kháng án là:

1· Đinh-viết-Chinh, lính khố đỏ bị tòa án binh ngày 14 Novembre 1923, phạt 5 năm khổ-sai và mất hết bình quyền về tội ăn cắp.

2· Phạm-v-Tài, lính khố đỏ ở Saigon phạt giam về tội ăn cắp.

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hòa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

8602

Ô-tô đụng xe ngựa — Chiều 21, hồi 6 giờ, cái xe ngựa của quan hai pháo-thủ Ollé đi ở đường bờ sông, khi tới gần cầu sông cái, con ngựa nghe tiếng máy chạy ở trên, sợ quá chạy trở lui, thì bị xe ô-tô của M. Bona là luật-sư dụng phải gấp mất hai tay xe. May không việc gì đến người.

RẺ GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOÀNG-XUÂN-LAN

Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise

2059 *39, Phố hàng Quạt, Hanoi*

Những cái trộm hằng ngày. — M Đỗ-quang-Giai, thám-tá tòa sứ Hưng yên trình rằng khi qua Hanoi bị kẻ trộm lấy mất một cái xuyến vàng đáng 25 đồng.

M. Nasseau, Đội pháo-thủ ở phố lambert trình rằng đầy tớ lấy trộm 12 đồng bạc và các khăn bàn giá 30 franc, trốn đi mất.

Đã có lịch sang năm rồi. — Xin nói để các ngài biết rằng lịch sang năm của bản-quán đã làm xong.

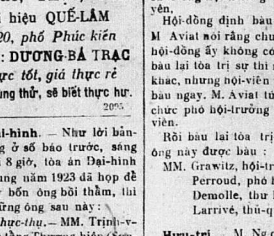
Vậy nếu các đại thương gia gần xa cần phải thửa lịch cho quí hiệu thì xin mời lại ngay bản quán mà đặt trước, nếu không đặt trước thì sau sẽ phải chịu giá đắt và lại hết cả bìa vẽ đẹp nữa.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên.	. .	0 $ 35 một
Từ 10 đến 100.	. .	0 40 »
Từ 1 đến 10.	. .	0 45 »
Tiền cước.	. . . .	0 20 »

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Sau đây lại in mẫu một ngày đầu năm ta để các ngài biết cho rằng thứ lịch của bản quán làm ra thật rất tiện cho việc xem ngày, mà nhất nào dã có thứ lịch này thì bất tất phải mua quyển lịch tàu nữa.

Ngài nào ở xa, muốn viết thơ về, xin cứ gửi cho ông Quản-lý nhà in bản quán như sau này:

M. BÙI XUÂN-THÀNH
61 63 Rue du Colon, Hanoi

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thường thụ đệ nhất đẳng Bác-đâu bội-tinh. Nguyên chuyên về ngoại-khoa tại bệnh-viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Said ai-cập) Huế.

Ngoại khoa, hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ khám bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều 14 — đến 17 —

KHÁM BỆNH: Giá 3 đồng một lần

XIN GIẤY LÂM-CHỨNG: Giá 1 $ 50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 52.

GIÁY NÓI SỐ 236

3018.

Tiền trợ cứu. — Quan Thống-sứ đã ký nghị-định cấp những khoản trợ cứu sau này:

30 đồng cho Mme Luyện-Mưu, là vợ góa một viên ký-lục thực-thụ hạng nhì ngạch tòa Sứ, quán tại Liêu-trung (Bần-yên-nhân) thuộc tỉnh Hưng-yên

25 đồng cho Mme Nguyễn-thị-Út, quán làng Đô-quan-Trung, huyện Nam-trực, tỉnh Nam-định. là vợ M Vũ hữu-Lập huấn-đạo tạ thế ngày tháng sáu năm 1923.

40 đồng cho Mme Đàm-thị-Viện quán làng Hương-mạc phủ Từ-sơn (Bắc ninh) là vợ M. Đặng-vũ-Chiểu giáo-thụ mất ngày 4 Mai 1923.

20 đồng cho Mme Bùi-thị-Can, là vợ M. Đào-huy-Luyện thư-ký nhà ở phố hàng Vải thâm mất ngày 15 Juillet 1923.

15 đồng cho Mme Nguyễn-v-Nghĩa là vợ M. Đặng-văn-Lai, thư-ký Lục-lộ mất ngày 22 Avril 1923.

Cuộc đánh số giúp trẻ con Tây lại vô thừa nhận. — Cuộc đánh số này đáng lẽ đến ngày 1er Novembre 1923 rút số, nhưng nay lại hoãn đến ngày 16 Décembre 1923. Có bán vé lại bản-quán, mỗi vé giá: 0 $ 50.

Gửi đi các tỉnh, phụ thêm tiền cước gửi thư phải-lại (Recommandé) tính như sau này:

Từ 1 vé đến 10 vé.	0 $ 11
Từ 1 vé đến 20 vé.	0 15

BÁN HẠ GIÁ

Giá bán lẻ tại Hà-nội

Thuốc STIC « PARFAITES » mỗi gói. 0p.05

Thuốc STIC « HAVANE » mỗi gói. . . . . 0 . 10

Thuốc STIC « ANGLAISES » (Thanh-hương) bọc vào hộp hàn kín, mỗi hộp hai mươi điếu. . . . . 0 . 20

4627

VIỆC BẮC-KỲ

PHÚC-YÊN

Đổi đi Lai-châu. — M. Nguyễn-văn-Hoan thầy thuốc thứ-y ở Phúc-yên mới có nghị-định đổi đi Lai-châu.

Tối hôm 19 Novembre các anh em bạn trong tỉnh có làm tiệc chiêu mừng để tỏ lòng luyến ái. Châu-Sơn.

PHÚ-THỌ

Ấy mấy gan ấy mấy tài. — Đêm hôm mồng một ta vừa rồi, làng Tu-vũ có tên kẻ trộm vào nhà chửa trọ kia, ở gần điếm canh, ăn trộm bị vừng của người lái gửi, nhà chủ thấy động, thức dậy bắt được ngay dưới gầm giường, liền trị hỏ lên, thì thấy phó lý và người tuần canh vào bắt, hỏi chứng cớ xong đem giam ở điếm, để sáng hôm sau phân xử.

Sáng hôm sau, dương khi vô ý chẳng ngờ, tên trộm thừa cơ chạy mất, thấy phó lý thấy thế, lập tức đuổi theo đến nhà nó, thì người nhà nó lại ra ngăn trở; rồi đẩy phó-lý, và đánh tuần canh, thành ra thầy phó lý bất đắc dĩ phải quay trở về không dám bắt nữa.

Việc này thầy phó-lý và Hội-đồng trong làng, đã làm giấy trình quan, mong rằng quan trên lấy cách nghiêm ngặt mà trừng-trị những quân gian phi ấy đi, cho khỏi sảy ra trộm cắp thì những nhà có bát ăn ở làng cũng được ơn lắm vậy.

L. P. C lai cảo.

THÁI-BÌNH

Việc bắt rượu ở làng Hà-lý. — Việc kháng cự với phái-nhân đăng báo hôm 19 Novembre vừa rồi thì tòa án đệ nhị cấp tỉnh Thái-bình đã xét ngay 20 Novembre 1923, kết án lũ lý Giác, lý Ủy, lý Chuyền, lý Việt, phó-Kính, phó-Thùng và tên Bông mỗi tên phải 5 tháng tù rồi.

M. X. lao cảo

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-NGÃI

Cũng là mê-tín dị-đoan. — Ngày 26 tháng chín ta, lắm người ở đây được tin Huế đưa vào cũng nói chuyện dị-đoan như lời ở Kinh-đô ngày 26 Octobre vậy; nghe được tin ấy truyền cho nhau rất mau, Khiến lũ đàn bà con-nít và các người mê-muội hết lòng sợ hãi chạy sắp chạy ngửa, lo mua giấy về bùa treo gián quanh nhà; tiếng đồn rộn-rịp rằng đến 29 tháng chín ta thì thiên-lôi giáng sát hại nhân-dân, nhà giàu thì đóng cửa suốt ngày ấy, còn người nghèo khó thì cứ giờ ngọ hôm ấy đừng xuất-hành, ai đi thì không sao tránh khỏi sự tai-ương, lại còn phó-diễn thêm nhiều chuyện kỳ quái hơn nữa, khiến kẻ ngu-si sinh lòng kinh khủng. Tin ấy vang dậy, may thay đến tai quan Sứ, ngài bèn truyền cho sở phòng-thành rao cho nhân-dân trong thành-phố Quảng-ngãi biết rằng: hễ nhà ai mà trước của có bùa gián, thì ngài bắt trừng-trị nghiêm-nhặt, và ngài tư quan tỉnh đề sức cho các phủ huyện cùng cả nhân-dân, cấm kỵ không được tin nhảm và gián bùa. Lệnh cấm ấy thi hành trong vài hôm, thì người đều vâng lịnh không dám tự-do đọc-chú, vẽ bùa nữa, có đòi nhà biết trước gián rồi cũng lật đật lột xé ngay, vì sợ bị lỗi. Tuy vậy mà lòng lo-sợ chưa hết, qua đến suốt ngày 29 không thấy tăng-dụng gì, ngày nào cũng như ngày nấy, có thiên-lôi thiên-tướng gì đâu?

(Xem trang thứ ba, cột thứ hai)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ - Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Rượu bổ-đào:

●TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOANG-THƯƠNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình-lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kĩ kẻo nhầm to !!!

Ngày mùng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, lục Nội các phụng tôi châu phê rằng :

Chiếu nay đã được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bổ để tặng ngự dụng quan rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phòng chế-tặng để lấy thanh-giá.

Khâm thử.

欽此

內閣奉

准有權製造此種酒精試驗局用器具藥品等件免稅給憑

准有權製造此種酒精試驗局用器具藥品等件免稅給憑

三年五月初七日內閣奉

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả ! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được ! *Giá bán rất rẻ : 2$25 một chai lớn ; từ sáu chai giờ lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kê những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Hội Sán-nhiên-đài họp Đại-hội-đồng bất-thường

Đúng 2 giờ chiều hôm chủ nhật 9 Décembre 1923, xin mời các ông, các bà hội-viên hội « Sán-nhiên-đài » đến họp Đại-hội-đồng bất thường tại nhà hội ở ngõ hàng Mã-mây, số nhà 18, tỉnh Hanoi.

Le Conseil d'Administration,

Tối thứ bảy 24 Novembre 1923

CHỮ TRINH

(Hồi thứ nhất)

Chữ trinh so giá đáng nghìn vàng,
Mất ngọc vì đâu luống bẽ bàng.
Chán vợ những toan tình ép uổng
Con chồng bao quản sự gian nan.

Ngày chủ-nhật 25 Novembre 1923

CHỮ TRINH

(Liên hồi)

Cái gan nhi nữ đáng anh hùng.
Trinh bạch nào ai tỏ tấm lòng.
Giọt lệ thâm tình cam nhắm mắt.
Con người trọng nghĩa thoát qua vòng.

Tối thứ hai 26 Novembre 1923

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

TIÊN TỪ LINH ĐƠN

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

TIẾT-CƯƠNG TẾ

TẢO MỘ PHẦN

(Hát tuồng)

ĐÃ NGON LẠI BỔ

Rượu ŒNO KOLA COCA là một thứ rượu rất bổ, pha lẫn với thứ rượu nho Grenache.

Rượu này của ông L. BLANC là người nổi-nghiệp J. BLANC, quan bào-chế nhất hạng chế ra.

Đã ngon lại bổ giá tiền cũng lại rẻ, chỉ có 2$40 một chai lít.

Ta dùng uống trước khi ăn cơm thì thực là tốt.

Bán tại hiệu Bảo-chế J. BLANC

31. phố Tràng-tiền Hanoi. 2000

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY nói số 243

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chắn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Quí-khách cần dùng, xin mời chiếu cố.

2045 MẬU-THỊNH kính cáo.

Tối thứ hai 26 Novembre 1923

Diễn hai tích :

Tích thứ nhất :

TIÊN TỪ LINH ĐƠN

(Hát chèo)

Tích thứ hai :

TIẾT-CƯƠNG TẾ

TẢO MỘ PHẦN

(Hát tuồng)

Lúa cao gạo kém vì đâu ? —

Thấy suốt tháng tám và nửa tháng chín không mưa, các ruộng lúa tháng mười này khó-khan, chắc làm sao cũng không khỏi mất, và cái nạn cơ-hàn sau đó cũng không tránh khỏi được, nên ít nhà giàu bo bo gắc giá lúa cao lên, ngày tăng lên một giá, giá cao đã đành, cần cứ khư khư thắt kỹ, ý không muốn bán, nài cho giá cực kỳ cao, vì thế nên bỗng không mà giá lúa gạo cao lên, nhà nghèo đã kêu ca vang dậy ! Mới mùa tháng tám đó cũng đã phải phê, mà mới nắng có một tháng mà họ đã lo khóa kho, giữ vựa ; trong mùa tháng tám gia mười ăn lúa có 2p. lên xuống, mà nay đã tăn quá 3p. rồi ! Thiệt là lũ nhà giàu đại-ác không biết thương kẻ khó nghèo, chưa phải đói kém gì, mới thấy lao-nhao thì đã lo bề tăng giá. Thương cho kẻ khốn cùng, hễ đến mùa màng thì lúa bao nhiêu đã lo trung gấp cho họ hết rồi, còn gì đâu mà ăn, chỉ có vay nợ mua chác lần hồi mà nuôi nhau, may gặp năm nào giá nới thì cũng khỏi thiếu còn gặp cao thì làm sao mà thoát khỏi cái nạn khó nghèo ! Chẳng biết các ông các bà phủ già có hiểu thế là thất-đức bất-nhân không ? Các ông các bà chẳng chút lòng từ thiện cùng người bần-khó ở dương-trần, cứ lo sự u-khuất huyền-vi, lo về hòa đọc chú, sợ thiên-lôi, thiên-tương, thì tốn bao nhiêu tiền cũng không tiếc ; hỏi ai thế phỏng có ích gì ? Sao gọi là tu-nhân tích-đức ? Ôi ! người sao lại có cái người dẫn đọa qua vậy ! !

(Xem trang thứ tư).

Sò quyên giúp dân bị lụt

Việt-trì

Sổ số 130

MM. Dupuy-Fremy, 3 p. ; Isuard, 2 p. ; Pellegein, 1 p. ; Choquart, 2 p.

Tổng cộng là : 8 p. 00.

Sổ số 131

MM. Ng-v-Tao tức Ký-Bia, 5 p. ; Ng-bá-Lưu, 4 p. ; Ng-hữu-Nhã, 3 p. ; Hoc-Hing, 5 p. ; Ng-năng-Thược, 2 p. ; Hoc-Seng, 1 p. ; Trần-Tiên, 1 p. ; Ng-thế-Long, 2 p. ; Lê-thị-Gợi tức Ach-Nhây, 3 p. ; Bùi-v-Tinh, 0 p 50 ; Ng-v-Thể tức Cát-Thành, p. 20 ; Trần-phương-Ngoan, 0 p.50 ; Phó-duy-Chân, 1 p. ; Trần-thế-Khai, 0 p. 5 ; Vũ-Duyệt, 0 p.50 ; Hoàng-tuí-Kỳ, 0 p.50 ; Đỗ-v-Phúc, 0 p. 2 ; Ngô-đình-Toản, 0 p.20 ; Phạm-thị Quỳnh, 0 p.2 ; Ng-thị-Hội, 1 p. ; Đoàn-đình-Tam, 0 p.50 ; Trần-v-Oánh, 0 p.50 ; Đinh-v-Kịt, 0 p.30 ; Đào-văn-Hợi, 0 p.70 ; Đỗ-thị-Thoa, 0 p.50 ; Ng-thị-Tiếp, 0 p.10 ; Đỗ-v-Phác, 0 p.10 ; Ng-hữu-Bằng, 0 p.50 ; Vũ-v-Lăng, 0 p. 10 ; Ng-thị-Xuân, 0 p.50 ; Lê-năng-Thông, 0 p.20 ; Đỗ-v-Đôi, 0 p.20 ; Tạ-v-Sinh, 0 p.50 ; Hoàng-v-Tân, 0 p.50 ; Hoàng-v-Tạo, 0 p.50 ; Ng-hữu-Viết, 0 p.10 ; Trần-ngọc-Địch, 0 p.10 ; Phan-v-Hồ, 0 p.20 ; Ta-đình-Biều, 0 p 30 ; Đặng-v-Chung, 0 p.50 ; Phạm-đình-Sướng, 0 p.30 ; Đặng-văn-Sách, 0 p.50 ; Dương-v-Chúc, 0 p.30 ; Ng-v-Dung, 0 p.50 ; Bùi-thị-Hai, 0 p.50 ; Ng-v-Bé, 0 p.50 ; Vũ-văn Đô, 0 p.50 ; Trần-ngọc-Hồ, 0 p.30 ; Ng-thị-Mẽ, 0 p. 20 ; Đặng-đức-Cơ, 0 p.20 ; Trần-bá-Quỳnh, 0 p. 20 ; Lê-thị-Thược, 0 p.5 ; Ng-v-Thăng, 0 p.20 ; Hoàng-v-Thường, 0 p 50 ; Ng-v-Chi, 1 p. ; Service-Forestière (Indigène), 2 p. ; Đỗ-văn-Tự, 0 p.50 ; Ngô-v-Vĩnh, 0 p.50 ; Ng-đức-Lăng, 0 p.50 ; Trần-phú-Thọ, 0 p.50 ; Ng-v-Lâm, 0 p 50 ; Trần-đức-Thịnh, 2 p. ; Postes et Télégraphes, 2 p ; Lã-hữu-Cận, 1 p. ; Ng-thi-Bình, 0p.30 ; Trịnh-thúc-Oanh, 0p 30 ; Trịnh-thị-Lan, 1 p. ; Ng-thị-Tá, 0 p.50 ; Ng đăng-Phúc, 0 p.30 ; Trần-ngọc-Trấp, 0 p.50 ; Ng-như-Khuê, 0 p.50 ; Trần-văn-Uy, 0 p 50 ; Ng-thị-Bông, 0 p.20 ; Đinh-thị-Mạc, 0 p.10 ; Ng-thị-Thơm, 0 p.30 ; Ng-thị-Đệ, 0 p. 30 ; Ng-thị-Tư, 0 p.20 ; Dương-hữu-Toại, 0 p.50 ; Ng-huy-Quang, 0 p.2) ; Ng-v-Hinh, 1 p. ; Trần-văn-Sơn, 1 p. ; Ng-thị-Sáu, 1 p. ; Ng-thị-Hai, 1 p. ; Lê-nguyên-Tư, 1 p. ; Trần-hữu-Cự, 1 p.

Tổng cộng là : 65 p. 10.

防海內河

茶名子獅泰金號正

Bản hiệu đã lâu năm chuyên môn bán các thứ chè tàu, ô-long, Liên-tâm, Thập-tâm, tại Haiphong hiệu là KIM-THÁI, số nhà 140, ở phố Khách, nay có gửi bán ở các hiệu trong Nam-kỳ, Hải-ly, Trung kỳ, đã được nhiều quý-khách người khen chè của bản-hiệu thật là bảo hạng, uống rất ngon, hương rất thơm, vì bản-hiệu được nhiều quý-khách có lòng tin đến mua nhiều cho.

Vậy bản-hiệu mở thêm một hiệu mới tại Hanoi phố hàng Ngang, số nhà 2, để tiện cho Quý-khách lại mua, có nhân buổi đầu bán ở Hanoi, bản-hiệu có lòng thêm trong ngày tháng kỳ từ ngày 20 tháng 10 ta, các quý-khách đến mua, hoặc ở xa viết thư đến hiệu mới mua từ 1 gói 3 lạng trở lên thì bản-hiệu xin tặng riêng mỗi gói chè rất quí ở bản-hiệu để ấn tạ các người đã có lòng nhiệt-thành với bản hiệu, sau này xin Quý-khách có mua chè, nên nhận kỹ các hiệu ghé của bản-hiệu như sau này

KIM-THÁI hiệu xưa-tử

CÔNG-THÁI hiệu kỳ-lân có LÂM MẬU, sơn-hộ, ngũ-phúc, tam-nguyên.

Xin nhận cho kỹ, kẻo mua lầm chè hiệu khác thì sẽ sai như lời bản-hiệu đã nói ở trên, các thứ chè của bản-hiệu thứ nào cũng có thưởng cả.

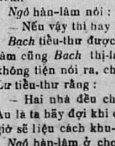
KIM-THÁI

Haiphong, phố Khách, số 140

Hanoi, phố hàng Ngang, số 2

本號鋪在海防華人街壹百四十號開張多年實真價宜遠近馳名今再開支店在河內行帛街第三號以利便諸君採買各埠皆有代理貴客光顧請認有獅子嗲茶為記

PHOSPHATINE FALIÈRES là một món vật thực khó mà bắt chước được.

Đã có tánh dưỡng như sữa, mà lại ngon ngọt, dễ ăn. Dùng nuôi con nít và để dưỡng những kẻ tỳ vị yếu. Phải coi cho thiệt hiệu **Phosphatine Falières**.

Coi chừng kẻo lầm đồ gian giả, bắc chước theo hột thân hiệu

PHOSPHATINE FALIÈRES

Bột nầy bán cùng xứ, tại PARIS thì ở đường de la Tacherie, miền bải 6.

HỘI-ĐỒNG-ICH

đang giải-tán

LỜI BÁ CÁO

Cùng các nhà có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích :

Ông bà nào có tiền gửi ở Hội Đồng-Ích, là Hội cho vay và giữ ông để giành, hiện đang giải-tán, thời xin đem ngay lại, hay là gửi recommandée nhà giây-thép ngay lại cho ông E. CHATAIGNEAU, là Giải-Tán-Viên, ở phố Jauréguiberry (Giốc Hàng-Kèn) số nhà 3, Hanoi, những sổ gửi tiền cùng các biên-lai lại để liện dự-định việc giả tiền.

Khi nhận sổ sẽ có biên lai chứng nhận.

Giải-Tán-Viên

P. Pon. E. CHATAIGNEAU.

Y. M. GRENÉS.

2094.

Nước mắm

Nước-mắm là một vị thực-phẩm có ích của dân Việt-nam ta. Nên HẢI-LỢI công-ty chúng tôi hết sức khảo-cứu, lập xưởng chế-tạo tại Hanoi, nay đã làm được nhiều hạng Nước-mắm ngon, và thật là sạch-sẽ, hợp cách về-sinh, đúng điều lệ ngày 21 tháng chạp năm 1915, về cách làm Nước-mắm Nhà-nước. Nay đã có giấy của tòa Thí-nghiệm khen như sau này :

Nước-mắm ngon, lắm, và đúng được điều-lệ ngày 21 tháng chạp năm 1916.

« Conclusion ».

Excellent produit répondant aux conditions fixées par l'arrêté du 21 Décembre 1916.

Bán lẻ, bán buôn, hàng ngon, giá hạ. Qui-khách nào chiếu-cố, tất phải vừa ý. Có cả hạng đặc-biệt đóng chai, để dùng lễ biếu thực là tiện lắm.

Có cả muối, và mắm-tôm tốt lắm. Qui-khách nào ở xa, muốn dùng thử hàng nào, xin viết thơ về, chúng tôi xin sẵn lòng, tiện đường gửi ngay theo cách nhận-hóa giao-ngân.

Nay cẩn-bạch

HẢI-LỢI CÔNG-TY

Chế-tạo-Xưởng tại Thái-hà, Hàđông

Tổng-cục tại, 72, Jean Dupuis, Hanoi,

2092

HIỆU BÀN ĐỒ VÀNG BẠC

NAM-BẢO

16, Rue de la Soie, 16

HANOI

Bán đồ vàng, đồ bạc ; các thứ mặt đá thực và giả, kính gọng đồi mồi, đồng hồ quả quít, ô đàn bà, giầy cườm, giầy kim-tuyến, giầy nhung, v. v.

Vàng đánh tuốt và vạc nén.

Thợ khéo kỹ công và giá thực.

2017

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có lời rao-bạch của bản-hiệu, đến khi về mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhờ mà lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy gọi có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ :

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

Ed. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi.

Số 90

NGỌC-KIỀU-LÊ

(Chuyện một người nữ-sĩ có tài nhà ngọc phun châu, lại giữ được giá trong tuyết sạch, đáng làm gương cho bọn quần-thoa. Xem chuyện này thì đủ biết rằng các bậc đanh-nhân ở trần thế-giới từ xưa đến nay, đều bởi cái tinh-anh trong trời đất chung đúc mà nên, thợ Tạo hà có phân biệt nam-giới và nữ giới.)

NGUYỄN-ĐỖ-MỤC dịch thuật

Ngô hàn-lâm nói :

— Nếu vậy thì lạ lắm ! Chẳng thà chàng nói là người ở xứ *Sơn-âm Vũ-huyệt*, hoặc-giả còn có bậc kỳ-tài mà tôi không được biết chăng. Hay là chàng ở chốn hương-thôn, còn có lẽ tôi không biết hết, chứ chàng nói là ở trong thành, đã từng được tôi thường giám thì chẳng những tôi chưa hề quen biết một người họ *Liễu* nào, mà trong sổ học-sinh, cũng chưa thấy một người họ *Liễu* nào là bậc có tài vậy. Không khéo thì đại-huynh lại mắc lừa đứa gian-nhân nào rồi !

Bạch thị-lang nói :

— Giả-sử tôi gặp chàng trong tam thời mà thôi, thoắc gã còn xét chưa được rõ, chứ tôi đã cùng chàng trọ chung một chùa, cả thầy đến hơn nửa tháng, hàng ngày vẫn chúm nhau xem hoa thưởng nguyệt, đọc phú vịnh thơ, hoặc thương lượng chuyện đời xưa, hoặc đàm-luận việc hiện-thời thì tôi thấy chàng thật là một bậc tài cao học rộng. Bởi vậy tôi mới hứa lời nhận gã, chứ nếu còn nghi ngờ đôi chút thì khi nào tôi lại làm liều.

Ngô hàn-lâm nói :

— Đại-huynh thường giám tất cũng không sai, nhưng chỉ tiếc rằng đại-huynh chưa từng được trông thấy *Tô-hữu-bạch*. Nếu đại-huynh được trông thấy thì so với chàng họ *Liễu*, ai hơn ai kém, sẽ biết rõ-ràng.

Bạch thị-lang tủm-tỉm cười mà đáp rằng :

— Chỉ sợ đại-huynh chưa từng được trông thấy chàng họ *Liễu*, chứ nếu đã trông thấy thì quyết không có câu nói ấy vậy.

Ngô hàn-lâm cũng cười mà đáp lại rằng :

Hà phải tôi chỉ trông bề ngoài mà thôi đâu, nhưng chàng họ *Liễu* kia dẫu học rộng tài cao, cũng còn là một anh học-trò xác.

Bạch thị-lang nói :

— Chỉ nói tài học đủ hơn người, còn nói về đường công-danh thì quyết không phải khoa-giáp tầm-thường mà thôi, tôi chắc là một tay « Hàn-uyên danh-lưu », chẳng kém chi đại-huynh vậy.

Ngô hàn-lâm nói :

— Hàn-lâm cũng chẳng lấy gì làm qui ! Nhưng kỳ thay, *Tô-hữu-bạch* là một ông Hàn-lâm hiện ở trước mắt đại-huynh trông thấy rành rành mà đại-huynh nhăng bỏ, lại đi mong mỏi lấy một ông Hàn-lâm chưa chắc vào đâu, há chẳng thiên lắm ru !

Bạch thị-lang nói :

— Hôm trước đại-huynh viết thư nói *Tô-hữu-bạch* đã bổ làm thôi-quan ở *Chiết-giang*, cớ sao bây giờ lại nói Hàn-lâm ?

Ngô hàn-lâm nói :

— *Tô-hữu-bạch* thi đỗ nhị-giáp đệ-nhất-danh, chiếu lệ được sung vào tòa Hàn-lâm, chỉ vì *Vương* tướng-công có hiềm riêng với quan chủ-khảo, mới bổ chàng ra làm quan ngoại. Sau trong tòa Hàn-lâm chàng tôi không chịu trải lệ, dâng sớ tham-hặc, Lại-bộ phải nhận lỗi, lại phụng thánh-chỉ cải bổ chàng vào tòa Hàn-lâm, chắc bây giờ chàng đã được tin, chỉ trong mấy ngày sẽ trở về vậy.

Bạch thị-lang nói :

— Tôi cũng chàng họ *Liễu* đinh-ước, cũng chỉ trong mấy ngày thì chàng sẽ tới đây. Đến khi giáp mặt, đại-huynh sẽ phân biệt được hơn kém.

Ngô hàn-lâm nói :

— Nếu vậy thì hay lắm !

Bạch tiểu-thư được nghe *Ngô* hàn-lâm cũng *Bạch* thị-lang tranh-luận, không tiện nói ra, chỉ ban riêng với *Lư* tiểu-thư rằng :

— Hai nhà đều chưa đưa sính-lễ. Âu là ta hãy đợi khi đến sính-lễ, bấy giờ sẽ liệu cách khu-xử.

Ngô hàn-lâm ở chơi với *Bạch* thị-lang trong mấy ngày, bỗng thấy người giữ cửa vào báo rằng :

— Có *Trương* tiên-sinh khi trước đã ngồi dạy học ở đây, xin vào yết-kiến.

Bạch thị-lang ngẫm-nghĩ một chút, rồi nói :

— Hắn còn dẫn mặt đến đây làm chi nữa !

Ngô hàn-lâm nói :

— Người ta đến, tất có việc chi đây, cứ ra tiếp kiến phòng có hề chi !

Bạch thị-lang đi ra nhà khách, rồi bảo người nhà cho *Trương-quĩ-như* vào. Khi *Trương-quĩ-như* vào, *Bạch* thị-lang mới ngồi. rồi nói :

— Đã lâu nay bây giờ mới lại được gặp tiên sinh !

Trương-quĩ-như nói :

— Văn-sinh này từ bỏi năm ngoái hồng thi, sang du học tại *Chiết-giang* bởi vậy lâu ngày chưa đến bái yết lão-gia được.

Bạch thị-lang nói :

— Tiên-sinh mới về từ bao giờ ?

Trương quĩ-như nói :

Nhân có một việc muốn bẩm cùng lão-gia, cho nên hôm qua vừa mới về.

Bạch thị-lang lại hỏi :

— Chẳng hay việc chi ? Xin tiên-sinh cứ nói :

Trương-quĩ-như nói :

— Tôi có một ông bạn rất thân, bây giờ hiện đã đỗ đạt làm quan, nghe tiếng lệnh-ái đây là người hiền thục, có ý muốn cầu-thân, nhờ tôi đến nói, xinh lão-gia-nhận lời cho.

Bạch thị-lang hỏi :

— Chẳng hay qui-hữu là ai ?

Trương quĩ-như nói :

— Tức là quan tân-khoa hàn-lâm *Tô-hữu-bạch* !

Bạch thị-lang nói :

— Ngỗ là ai ! Chẳng hóa ra *Tô* tiên-sinh ! *Ngô* xá thân hôm qua đến chơi đây, cũng nói về việc ấy, hiện ở tại nhà trọng, còn đang trù trừ chưa biết nghĩ ra thế nào !

Trương-quĩ-như nói :

— Thế ra quan *Ngô* hàn-lâm cũng có ở đây. Tô tiên-sinh là bậc thanh-niên khoa giáp, mà lệnh-ái đây cũng là bậc khuê-các danh-viện, thật đã đẹp lứa vừa đôi, hà-tất lại còn trù-trừ chưa định.

Bạch thị-lang nói :

— Không phải vì việc gì mà trù-trừ, chỉ vì tôi đã nhận lời gả cho người khác rồi !

Trương-quĩ-như nói :

— Việc này là việc rất nên ! xin lão-gia nghĩ kỹ.

Bạch thị-lang mời ngồi uống trà. Chuyện trò hồi lâu, *Trương-quĩ-như* lại hỏi rằng :

Qui-thôn đây nhiều người lắm, chẳng hay tự-họ một chỗ, hay là tan ở nhiều nơi ?

Bạch thị-lang đáp rằng :

— Cũng đều tụ-họp ở đây cả, chẳng hay tiên-sinh hỏi có việc chi ?

(Còn nữa)

QUẢNG-BÌNH

Chết trôi vì nước lụt. — Một người đàn ông trạc chừng hai mươi bốn hai mươi nhăm tuổi, lội qua cái cầu tre trong khi nước đương chảy mạnh, mới sang được nửa cầu, thì đã bị sức nước kéo xiết xuống khe, chới với được một chốc, rồi lênh đênh trôi rạt đi đâu không biết, biệt mất tăm tích, đến nay vẫn chưa tìm được thi-thể.

Bị bánh xe đè dập mặt. — Mới rồi, người ta có đem đến bệnh-viện Đồng-hới một người đàn ông bị trọng thương ở mặt. Hỏi ra thì người này là phu kéo xe bò, không biết vô ý thế nào, mà bị bánh xe đè dập mặt, cái hàm dưới thì vẹo hẳn ra một bên, còn hai con mắt tuy chẳng động phạm gì đến, song không biết làm sao mà không trông thấy gì cả.

Gõ của ai, đến mà nhận! Mới rồi sở kiểm-lâm phái người tuần các miền sơn-cước, có bắt được một đống gỗ thật tốt, tính cũng khá tiền, xét ra thì không thấy đóng dấu thuế! Hỏi làng sở tại làng Diêm-điền, lý-dịch khai rằng không biết của ai cả.

Sở kiểm-lâm yết-thị gọi ai có gỗ đó, thì đến mà nhận, song đã khá lâu, chẳng có người nào đến nhận. Giá mà đã có giấy thuế rồi, thì vật-hoàn cố-chủ đã lâu, có đâu mấy khúc gỗ đáng giá trăm bạc, lại bỏ chẳng ai nhìn nhận đến. Thực rõ hoài của! Ai đó có sốt ruột không?

Bệnh-viện Đồng-hới mở rộng. — Cái chương trình mở mang việc y-tế trong tỉnh hạt, bản báo đã nói rõ trong một kỳ báo tháng trước rồi, nay lại có tin rằng nhà nước cho làm thêm một dãy nhà nữa để bệnh-nhân về những chứng truyền nhiễm nữa. Tòa nhà ấy đã khởi-công xây dựng hơn bốn năm tháng nay rồi, mới đã gần thoàn-công.

Thế là bệnh-viện Đồng-hới nay đã trở nên một bệnh-viện lớn rồi.

yếu đuối vàng vọt

GÂY MÒN

Thuốc SIROP de DESCHIENS có huyết bổ

Làm cho Sung tức mau mạnh, ấy là một vị thuốc của các Lương-y trứ danh.
Thuốc này hiện bán chính bổ tiệt cả các thứ thuốc cổ mình nói. - Các nhà thương tại thành Paris đều dùng nó.
Tiền chiêm tại Paris : DESCHIENS, 9 đường Paul-Baudry và các nhà bán thuốc.

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ **rượu bổ-đào** của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền và rất quí để trị các chứng bệnh như : kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, còm-yếu, hay chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình**, lại rất là **bổ sức cho đàn-bà đẻ**, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con nít từ 10 tuổi sẽ được mau lớn! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

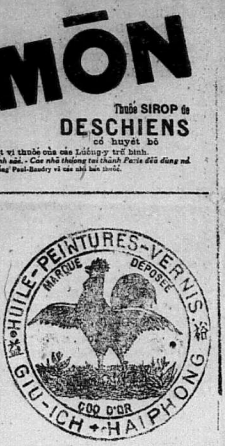
Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÈS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

Chinh-phục về rượu vang

RƯỢU VANG kể vào một hạng thực-phẩm rất-quý. Uống rượu-vang vừa chóng tiêu, vừa khoan-khoái trong người, lại vừa bổ. Rượu ấy làm cho người ta được tráng-kiện.

Người ốm mới khỏi uống thì chóng khỏe lại. Chính-phủ Pháp, các quan Đốc-Tờ Thầy-Thuốc) cùng các nhà chuyên-môn về việc vệ-sinh rất có tiếng cũng bảo nên uống rượu vang. *BẠN HÀNG BẢN QUỐC ôi, nếu muốn được mạnh-khỏe luôn*, thì đừng uống rượu An-nam, cứ nên uống rượu vang tốt của xứ BORDEAUX : mua rượu ấy thì cứ lại hiệu GUIONEAUD FRÈRES ở Hanoi với Haiphong mà mua. Hiệu ấy chỉ chuyên về nghề buôn rượu vang thôi.

Hiệu GIU-ICH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

2656

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bản từ tám giờ sáng.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi giấy quản báo, sửa lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai bào (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quấn khác.

Nếu ai không gửi tiền thêm thì sở đã nguyên như cũ hoặc phải trả nặng hơn.

Nhiều kiểu lạ!

Hiệu CHẤN-HƯNG nhà đồ ở phố hàng Bạc, số 30, Hanoi, chuyên-môn chế tạo đồ nam-trang nữ-trang bằng vàng bạc thực, có nhiều kiểu khéo, thanh-nhã hợp thời-trang, đã có tiếng cẩn-thận, buôn bán chắc chắn, có giấy cam-đoan rằng : Vàng bạc dùng cân đúng tuổi, khi không dùng nữa mà trả lại thì không thiệt gì. Các quí-khách nên lại hiệu ấy mà mua hàng, không còn nghi ngại gì nữa.

2665

Minh tạ lương y

Tôi phải bệnh chỉ ngặt 18 năm, mỗi khi đại-tiện đau đớn khó nhọc, sau được Monsieur A. Chi chữa nhà máy giêm, Hanoi giới-thiệu tôi đến chữa tại nhà M. Tchuong-Quay-Lam, 26, phố hàng Đường, Hanoi, là người đã chữa khỏi ông ta vừa xong, sáu tôi đến chữa trong 3 tuần lễ là khỏi hẳn, những ngày đang chữa có thể làm lụng, đi lại, được như thường không đau không sót. Chiếu-đại thỏa khả-đáng.

Vậy tôi xin có mấy lời cảm tạ lương-y và giới-thiệu lương-y cùng các nhà mắc phải bệnh ấy.

LƯƠNG-VÕ-SUNE
Chủ-hiệu Đông-xương-Long
Đại cơ-khí xưởng Hanoi
N° 65, Phố hàng Bồ, N° 65.

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà cho người Nam-việt được phép lập lấy để nhờ cái thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, hiệu có quý-quan trông-nom chu-đáo, nên với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm. xin các quý-khách nhận rõ hiệu rượu ÔNG SAO cho khỏi nhầm.

Bản-hiệu làm quản-lý ở Đông-Pháp, bán thứ rượu Rhum Grands Mornes Sel-Frères, giá vừa rẻ mà lại ngon hơn các thứ rượu Rhum khác.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá sinh rất rẻ. Xin các quý-khách chiếu cố đến cho.

Ông nói số 367

2673

THUẬN-THÀNH

BOTTIER — CHAPELIER
7, *Rue des Caisses*, 7 — *Hanoi*
Nguyễn-tiến-Hàm, propriétaire
Diplôme de mérite
Exposition des Beaux Arts 1918
Concours Foire de Hanoi 1922
Télégramme THUẬNTHÀNH bottier Hanoi

Catalogue franco sur demande
2096

VỎ KÈN

Đồng-hồ đeo tay hạ giá

Mỗi cái **1$00**

Thưa các quý khách, những đồng-hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 5 quan nên những tôi xin bớt giá mỗi cái 1$00, nếu chiếu giá không bớt thời xin biếu cái kính giọng vàng có bập xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chân tối thấy giờ		giá trước	5$40	nay	4$40
—	14	cỡ kim ly	6 00	—	5 00
—	16	tim thép và kim vàng	4 80	—	3 80
—	16	vuông thực xinh	5 20	—	4 20

Nếu các quý-khách chiếu cố cho 2 cái mà không bớt giá, chúng tôi xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đời mới và 1 cái hộp kính aluminium và nắp liền cước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI
49, Phố hàng Ngang, HANOI

2649

HÀNG MỚI SANG

Rẻ hơn mọi năm mà lại tốt ai là lúc hàng đến giá bạc cao, mời các ngài lại mua mau kẻo hết.

Mũ — Các ông và các cậu từ 2 tuổi trở lên mũ nào cũng có và đủ các số đầu.

- Feutre (laine)
- Feutre (longs poils)
- Feutre (velours)
- Casquettes Russes
- Casquettes nouvelles
- Bérets matelot

PARAPLUIES POUR HOMMES, DAMES ET GARÇONNETS
CACHES-NEZ LAINE TRÈS BONNE QUALITÉ
POLOS ET BAS TRICOT FANTAISIE PUR LAINE, ETC. ETC.

HAI-CHINH
Nhà chế tạo các thứ mũ
74-76, Rue du Pont-en-Bois, Hanoi

ŒNO KOLA COCA

RƯỢU BỔ
酪補
pha với rượu vin GRENACHE

J. BLANC *(dệ nhất hạng bào-chế)*
Ông **L. BLANC** *(người nối-nghiệp)*
HANOI (Bắc-kỳ)
chế ra
Giá bán **2$40** một lít

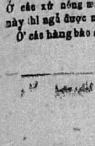
Một ngày hai lần, trước bữa cơm, thì uống một cốc vẫn để uống rượu Madère
每聘各者啞每各啞沒獵體歎映糊

Bán tại : Hiệu Bào-chế **J. BLANC**
31, phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) Hanoi
2099

THUỐC CHỮA BỆNH KHÔNG NGỦ VÀ NHỮNG BỆNH ĐAU THẦN-KINH CỦA ĐÀN BÀ

Cái sức khỏe của đàn-bà con gái thứ nhất là đối ở bộ thần-kinh. Nếu đã mắc phải bệnh không ngủ, bệnh đột mình, bệnh sầy nắng, bệnh đau lưng, bệnh thương gân, bệnh đau ngực, bệnh nuốn rắn, bệnh khó thở, bệnh đau đớn, bệnh bức rức, các bệnh do chứng chuyển sang bệnh đau đớn ấy, như thế thì nên uống thứ thuốc *Neurinase*. Thuốc ấy sẽ chữa khỏi bệnh đau thần-kinh mà bệnh ấy làm cho người ta khổ sở ở đời, nào sinh ra bệnh thương gân và các bệnh khác thuộc về thần-kinh nữa. Ở các xứ nóng mà uống thuốc *Neurinase* này thì ngủ được ngon giấc.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2656

LAXO SODYL

Một thứ hạt gập chất muối của loài quả thì xúi bọt lên.
Là thứ thuốc nhuận tràng rất tốt.
Thứ thuốc tẩy rất dễ dùng.
Trừ bệnh táo cùng các chứng khác vì bệnh táo sinh ra một cách rất chóng, như nhức đầu, đau gan, đau vị, đau ruột, bệnh trĩ, đau đầu ruột, bệnh trẹ, nhọt lở, vân vân.
Thứ thuốc này hiệu nhất, rẻ nhất.

Giá tiền : 1$25 một lọ 10 hay 15 liều

Về phần Đông-pháp có gởi bán tại :

Hiệu Bào chế E. CHASSAGNE

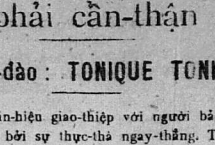
59, phố Paul-Bert, Hanoi

華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi
號八廿牌門衙浦行內河京東

Chúng tôi kính-trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một bọn đồ nghề rất tốt như là quả cân chạm rồng, vàng, điếu hút thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một bọn nhiều kính đủ các thứ mặt, mặt đen mặt trắng, mặt vàng, mặt mồi là cây, vân vân. Lại có cả nhiều kính gọng bằng vàng tây, ngọc bọc vàng, gọng đồi mồi, vân vân; quá xuân đến hạ mà đeo những nhiều kính này thì hợp phép vệ sinh lắm lắm.

3° Một bọn đồng-hồ quả-quít đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ châm-cứu, vân vân.

4° Một bọn chuyên sử đồn số, lọ sứ, hộp sứ, bộ sứ để thầy-tiên hay là bày cảnh cũng được và tức bình vân vân.

5° Một bọn đồ mỹ-thuật ở Bắc-kinh sang.

Các thứ hàng mới sang kỳ năm sẽ trên này chúng tôi xin bớt bọ giá, mong cậy các quý-khách chiếu-cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Cần cáo đồ nữ trang, châu báu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các quí-khách cũng đã tường cả rồi.

Cần-cáo
HIỆU PAO-VA
Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

Imprimerie du Trung-Bắc Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)